МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДИРЕКЦИЯ “ОРГАНИЗАЦИЯ, КОНТРОЛ И ИНСПЕКТИРАНЕ”

СЪХРАНЕНАТА БЪЛГАРИЯ

КОНФЕРЕНЦИЯ

„МОДЕЛИ ЗА КАЧЕСТВЕНО ИЗУЧАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК В ЧУЖБИНА”

25 - 27 април 2014 г., Виена, Австрия

ИСТОРИЯ - ПЕРИОДИ НА РАЗВИТИЕ

- До средата на XX век се създават български училища в страни, с които България има тесни икономически и политически контакти

- През 1991 г. са закрити училищата в Куба – Хавана, в Коми и на обекти в бившия Съветски съюз, и е преустановено финансирането на обучението към 10 дипломатически представителства

- През 1992, 1998, 2012 г. са закрити българските държавни училища в Либия – Триполи и Бенгази и в Унгария – Будапеща

ИСТОРИЯ - ПЕРИОДИ НА РАЗВИТИЕ

- Съхраняване на националната идентичност

- Създаване на български неделни училища в чужбина в резултат от:

  - усилия на българите за съхраняване на родния език , култура и традиции

  - новата образователна политика на МОН за българите в чужбина

ЦЕЛИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ПОЛИТИКА

- Гарантиране правото на българите зад граница да изучават български език
- Създаване на:
  - нормативни възможности за обучение по български език и литература, по история и по география на България
  - условия за успешно интегриране в българската образователна система и продължаване на образованието и обучението в училища в България
- Съхраняване на българското етнокултурно пространство зад граница

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ПОЛИТИКА

- Споделена отговорност между българската държава и българските общности в чужбина
- Ефективност – ефективни начини за подпомагане
- Консолидиране и координация на дейността на различните институции – МОН, МВнР, ДАБЧ
- Междуведомствена комисия по въпросите на българските неделни училища в чужбина, определена от министъра на образованието и науката

НАЧИНИ НА ПОДПОМАГАНЕ

- **Финансово, методическо и организационно подпомагане от МОН на обучението и на извънкласната дейност:**

  - **на конкурсно-проектен принцип – от 2009 г. Национална програма „Роден език и култура зад граница”, одобрявана с решение на МС**

  - **чрез финансов стандарт – от учебната 2012/2013 година с приемане на ПМС № 334 от 08.12.2011 г. за българските неделни училища в чужбина**

РОЛЯ НА МОН И РЕЗУЛТАТИ

- Положителна тенденция на нарастване на реалния брой на обхванатите деца и ученици в обучението и извънкласната дейност в българските неделни училища

- Качествено обучение на децата и учениците по български език и литература чрез одобрени:

  - адаптирани учебни програми по български език и литература (I – XII клас)
  - адаптирани учебни помагала по български език и литература (I – IV клас)

- Съхраняване на националната идентичност, култура и традиции – извънкласни дейности

РОЛЯ НА МОН И РЕЗУЛТАТИ

- Изпълнение на целите и спазване на финансовите изисквания на Националната програма “Роден език и култура зад граница” и на ПМС № 334/2011 г.
- Повишаване на качеството на обучението
- Осигурена учебна среда
- Възможности за повишаване на квалификацията на учителите и училищните ръководители
- Удовлетвореност от образователната услуга

ПМС № 334 от 08.12.2011 г.
за българските неделни училища в чужбина

Финансово подпомагане	Учебна година					
	2012/2013		2013/2014		2014/2015	
Одобрен размер (лв.)	**4 010 460**		**4 997 790**		**5 400 000**	
Брой постъпили предложения	**109** от **97** организации		**30** за вписване на нови училища		**22** за вписване на нови училища	
Брой училища, вписани в Списъка	**104** от 89 организации		**128** от **108** организации, от тях **27** нови училища; отписани училища - **3**		**136** от **118** организации, от тях **13** нови училища; отписани училища - **5**	
Брой държави, от които са училищата	**24**		**30**		**30**	
Брой училища по континенти	Австралия и Океания - 2 Азия - 2 Африка - 2 Европа - 72	Северна Америка - 26 Южна Америка - 0	Австралия и Океания - 2 Азия - 3 Африка - 4 Европа - 86	Северна Америка - 32 Южна Америка - 1	Австралия и Океания - 3 Азия - 4 Африка - 3 Европа - 94	Северна Америка - 31 Южна Америка - 1
Брой финансирани училища	**104**		**125**		**136**	
Брой обучавани деца/ученици	**6 046**		**8 045**		**8 693**	

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
“РОДЕН ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА”

Финансово подпомагане	**Учебна година**				
	2009/2010	**2010/2011**	**2011/2012**	**2012/2013**	**2013/2014**
Одобрен бюджет (лв.)	**5 000 000**	**2 400 000**	**4 150 000**	**1 100 000**	**1 100 100**
Усвоени средства	**2 261 434**	**2 358 849**	**4 164 065**	**991 500**	**694 586**
Общо предоставени	**10 470 434 лв.**				
Брой държави, от които са постъпили проекти	20	28	34	21	20
Брой постъпили проекти	56	111	145	81	57
	Африка - 1 Северна Америка - 11 Европа - 44	Австралия - 1 Азия - 2 Африка - 2 Северна Америка - 22 Европа - 84	Австралия - 1 Азия - 3 Африка - 2 Северна Америка - 26 Южна Америка - 3 Европа - 110	Азия - 2 Северна Америка - 8 Южна Америка - 3 Европа - 68	Азия - 2 Северна Америка - 6 Европа - 49
Брой финансирани проекти	**53**	**108**	**138**	**60**	**54**
Брой обучавани деца/ученици	**3 111**	**8 484**	**10 263**	**7 125**	**6 806**

ОБЩО : ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ ОТ МОН ПО НП “РОДЕН ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА” И ПО ПМС № 334/2011 г.

Финансово подпомагане	Учебна година				
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Общ брой финансирани училища	53	108	138	164	179
Брой обучавани деца/ученици по НП	3 111	8 484	10 263	7 125	6 806
Брой обучавани деца/ученици по ПМС № 334	-	-	-	6 046	8 045
Общ брой обучавани деца/ученици	3 111	8 484	10 263	13 171	14 851
Размер на финансовото подпомагане по НП	2 261 434	2 358 849	4 164 065	991 500	694 586
Размер на финансовото подпомагане по ПМС № 334	-	-	-	4 010 460	4 997 790
Общ размер на финансовото подпомагане по НП и по ПМС № 334	2 261 434	2 358 849	4 164 065	5 001 960	5 692 376

КАРТА ЗА БРОЯ НА НЕДЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА ЗА УЧЕБНАТА 2013/2014 ГОДИНА ФИНАНСИРАНИ ОТ МОН

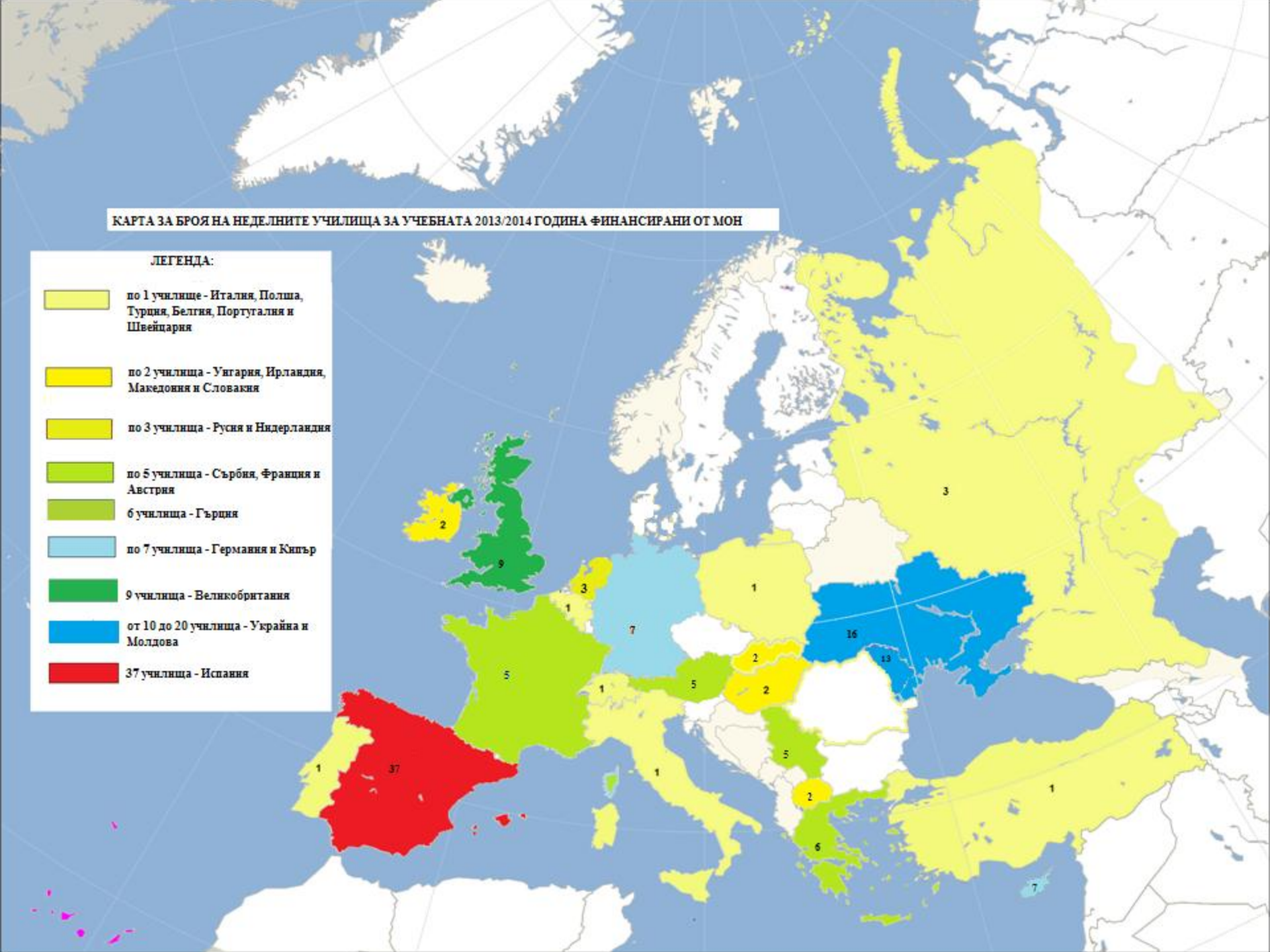

КАРТА ЗА БРОЯ НА НЕДЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА ЗА 2013/2014 УЧЕБНА ГОДИНА ФИНАНСИРАНИ ОТ МОН В СВЕТА

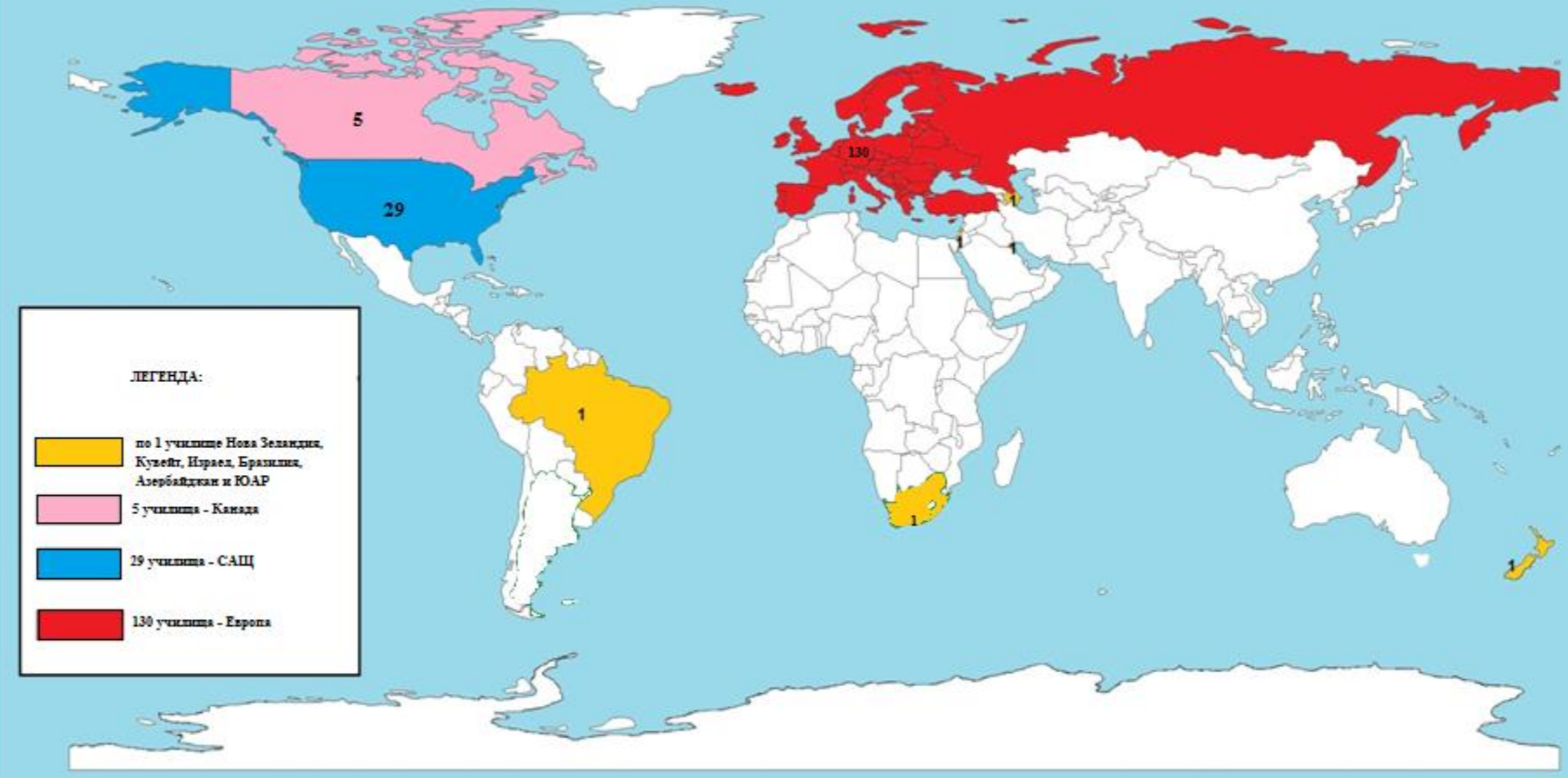

РЕЗУЛТАТИ – УВЕЛИЧЕН БРОЙ УЧИЛИЩА, ФИНАНСИРАНИ ОТ МОН

По Националната програма

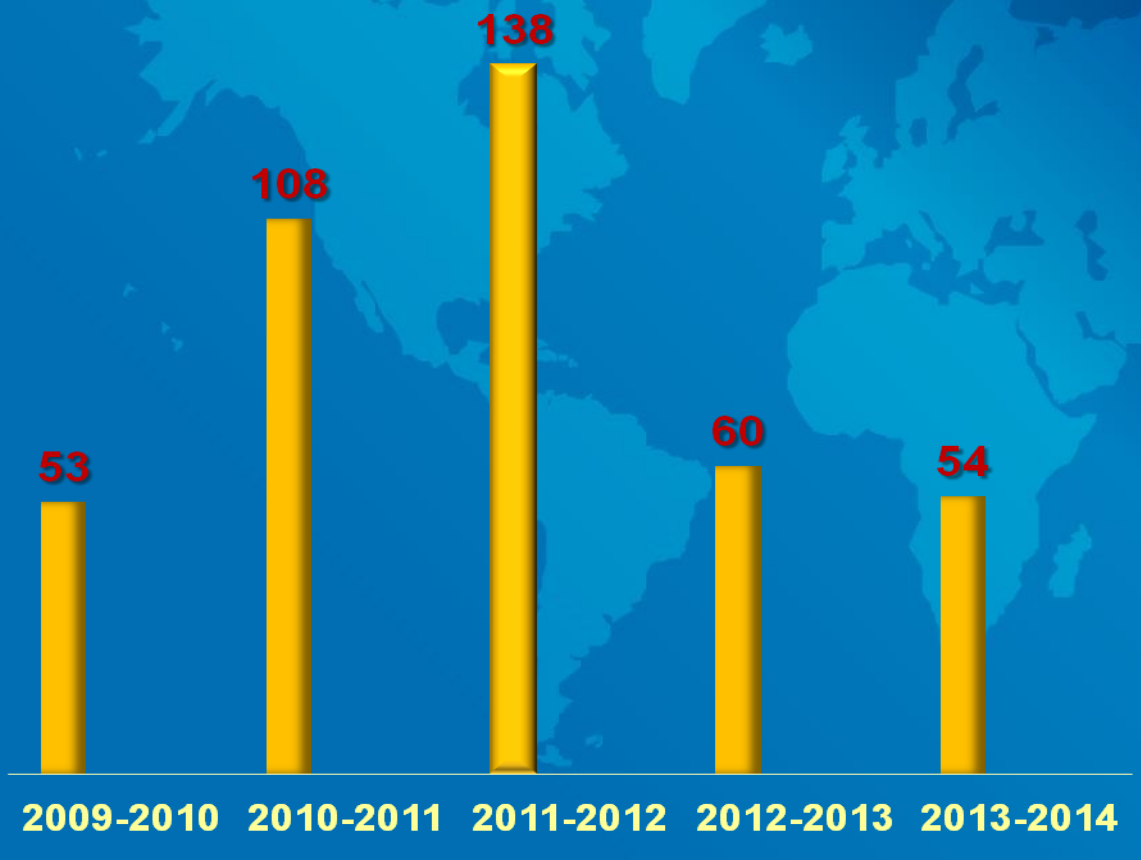

По ПМС № 334

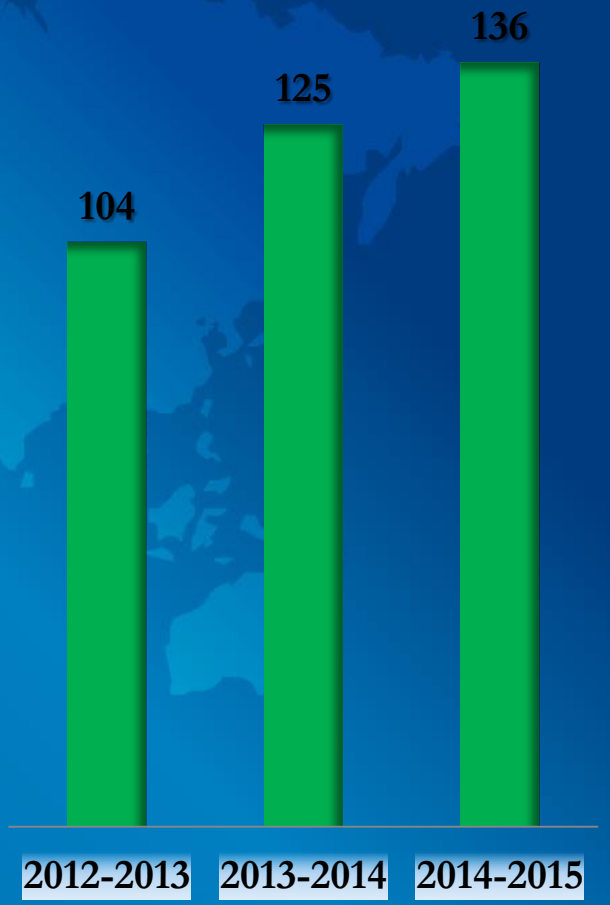

ОБЩО: РЕЗУЛТАТИ – УВЕЛИЧЕН БРОЙ УЧИЛИЩА, ФИНАНСИРАНИ ОТ МОН

Общо по Националната програма “Роден език и култура зад граница” и по ПМС № 334

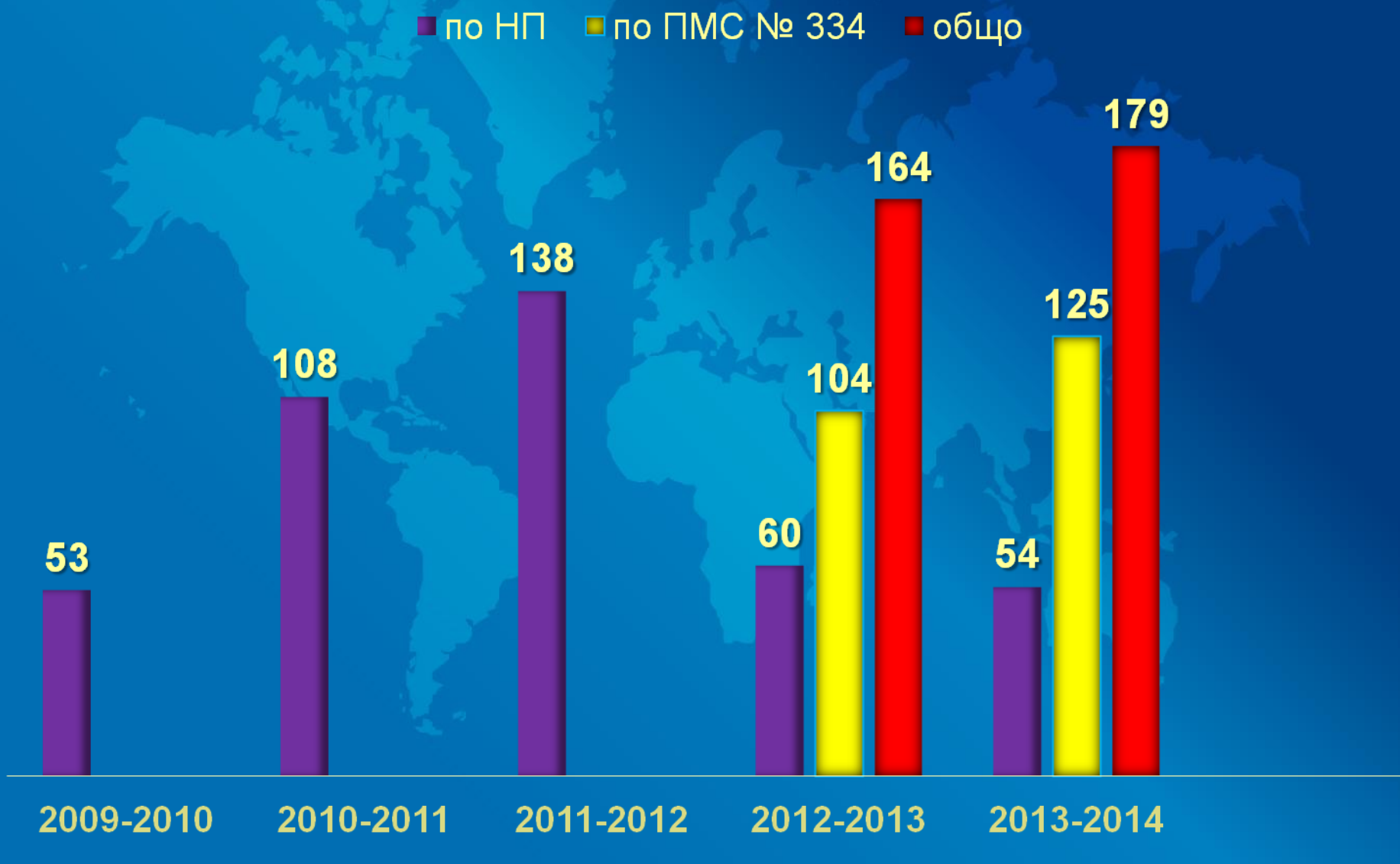

РЕЗУЛТАТИ – УВЕЛИЧЕН БРОЙ УЧЕНИЦИ

По Националната програма

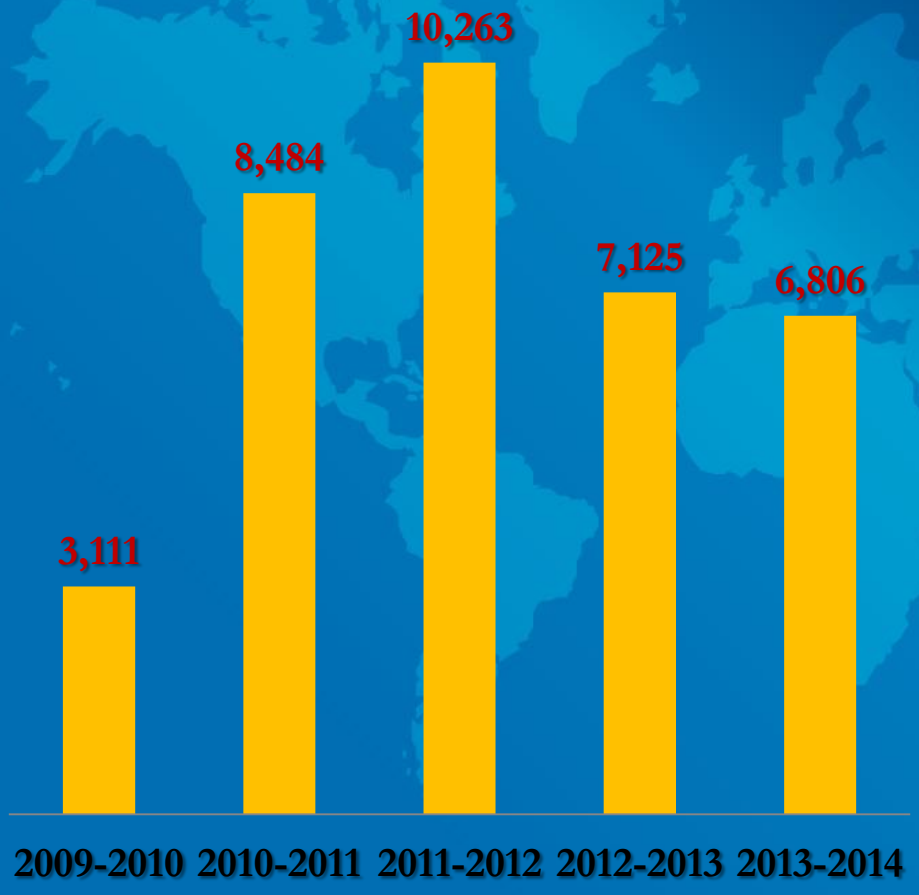

По ПМС № 334

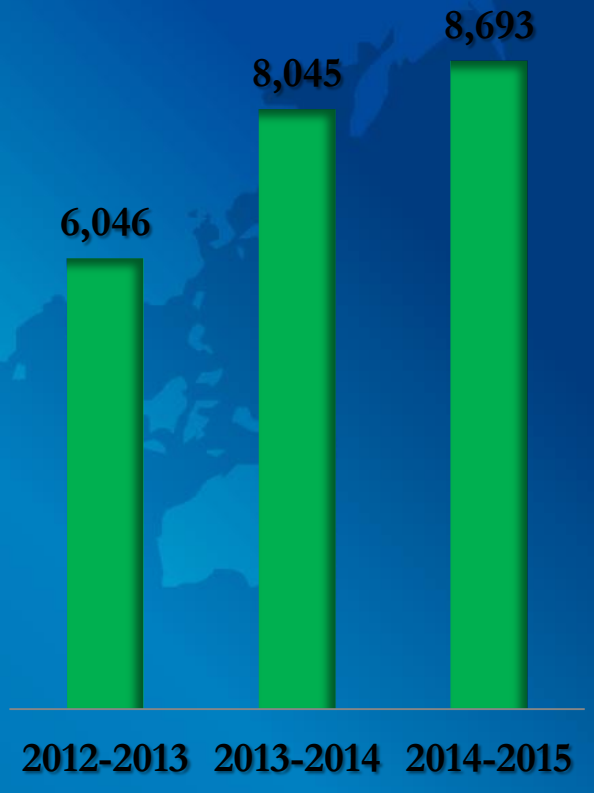

РЕЗУЛТАТИ – УВЕЛИЧЕН БРОЙ УЧЕНИЦИ

Общо по Националната програма “Роден език и култура зад граница” и по ПМС № 334

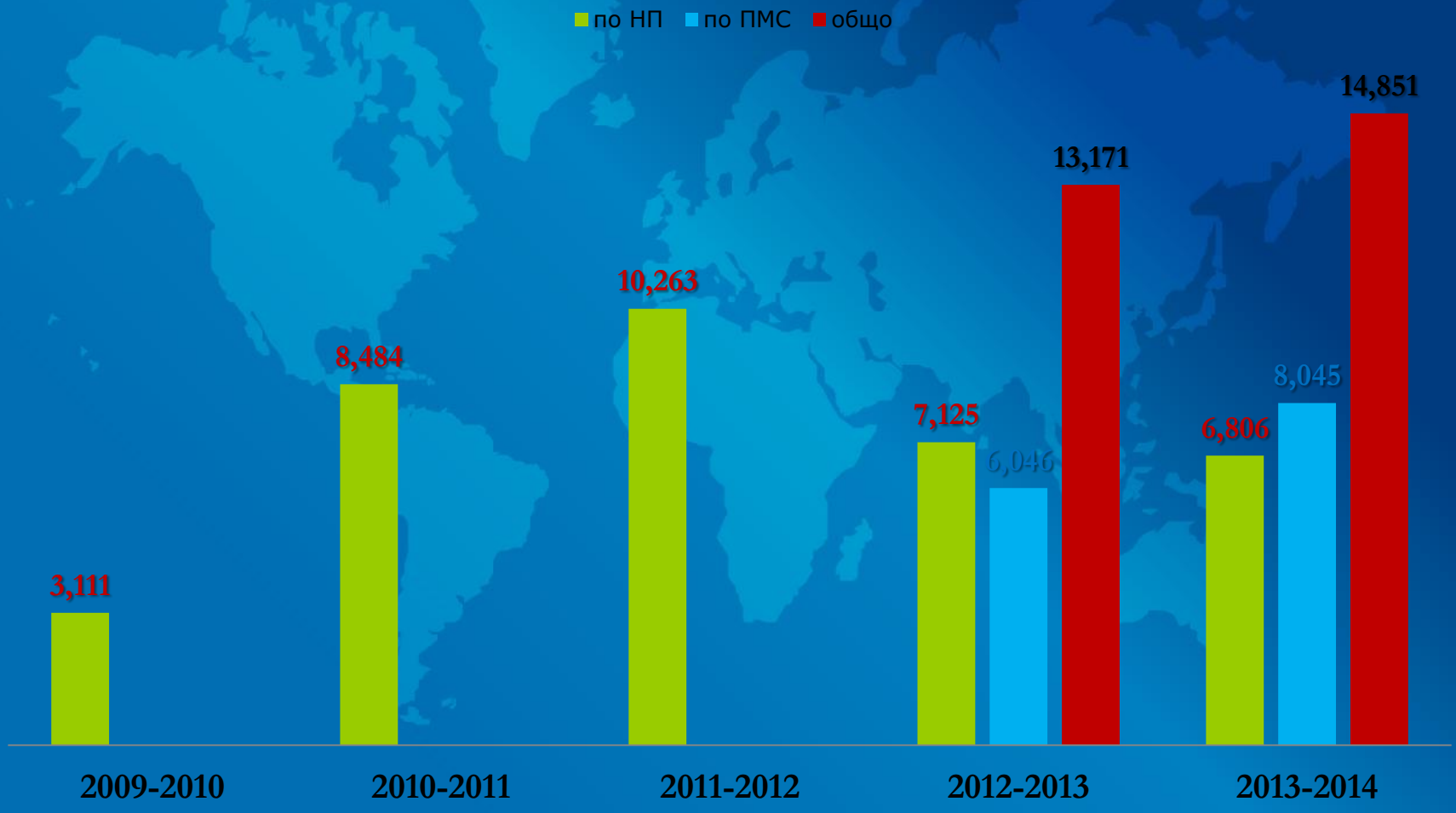

РЕЗУЛТАТИ – УВЕЛИЧЕН РАЗМЕР НА УСВОЕНОТО ФИНАНСИРАНЕ

По Националната програма

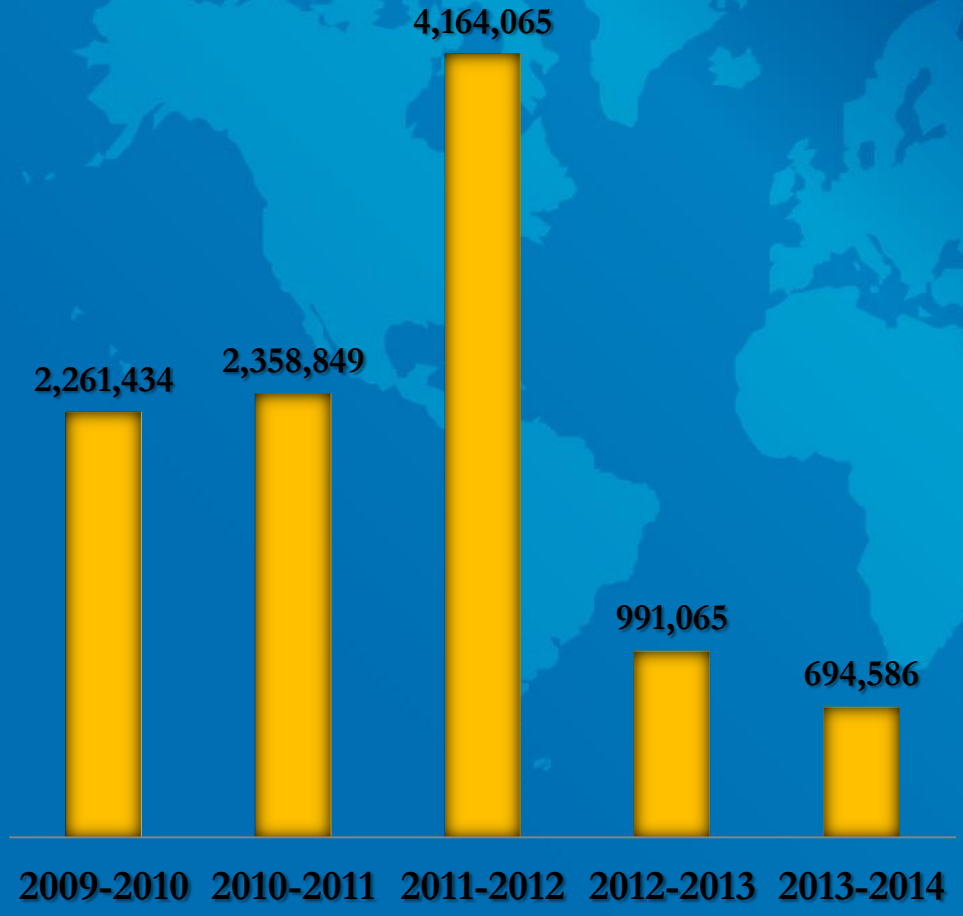

По ПМС № 334

ОБЩО: РЕЗУЛТАТИ – УВЕЛИЧЕН РАЗМЕР НА УСВОЕНОТО ФИНАНСИРАНЕ

Общо по Националната програма “Роден език и култура зад граница” и по ПМС № 334

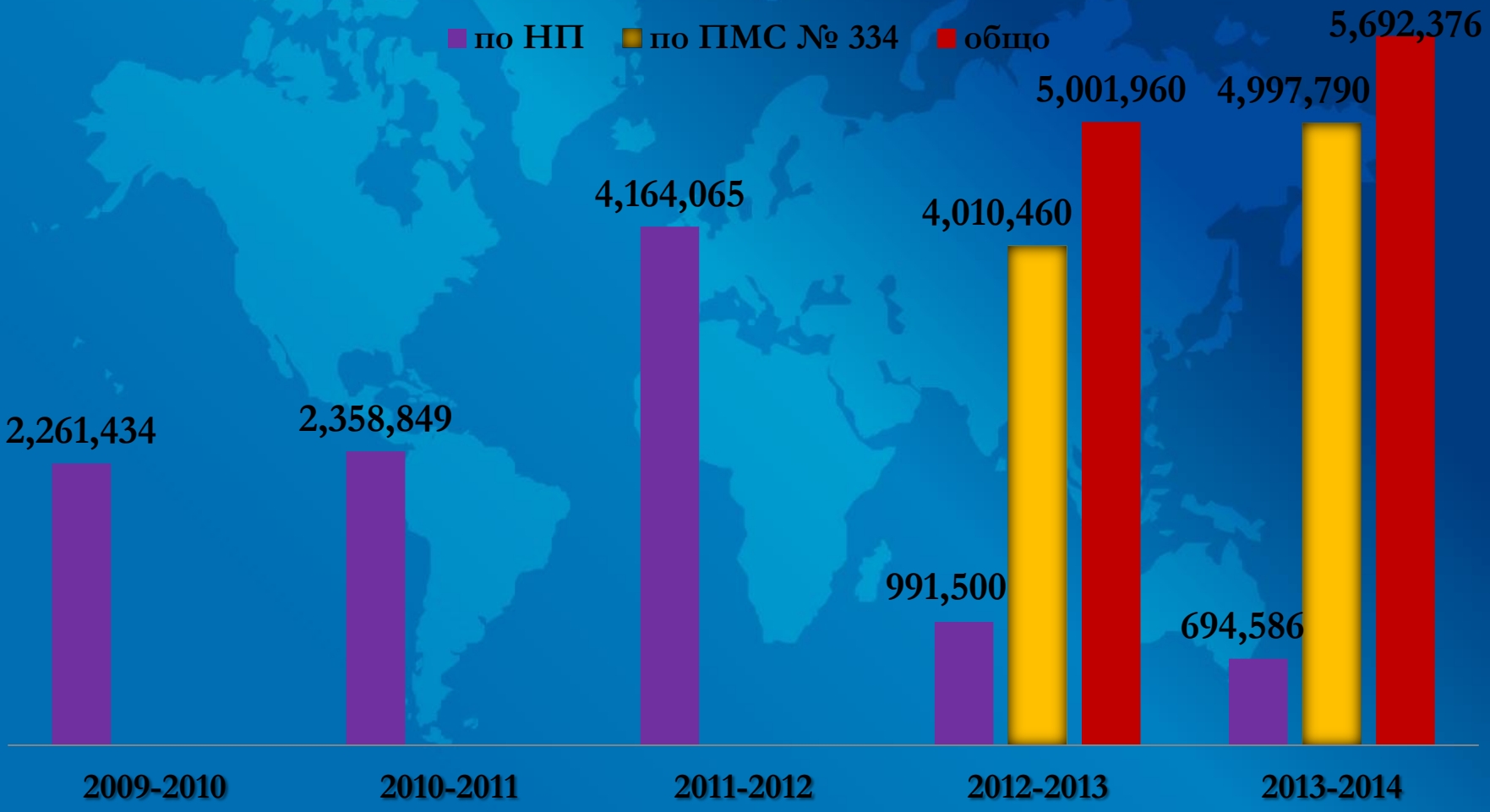

ОБУЧЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

През учебната 2013/2014 година в училищата по ПМС № 334

Брой учебни часове по български език и литература, финансирани от Министерството на образованието и науката

група/клас	подготвителна	I – IV	V – VIII	I X – XI	XII
Общ брой групи/ паралелки	126	370	260	48	15
Брой часа по учебен план	124	108,5	102	72	62
Общ брой учебни часа	15 624	40 145	26 469	3 456	930
	86 624 учебни часове				

ОБУЧЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

През учебната 2013/2014 година в училищата по НП

Брой учебни часове по български език и литература, финансирани от Министерството на образованието и науката

група/клас	подготвителна	I – IV	V – VIII	I X – XI	XII
Общ брой групи/ паралелки	29	81	55	24	11
Брой часове по учебен план	124	108,5	102	72	62
Общ брой учебни часове	3 596	8 789	5 610	1 728	682
	20 405 учебни часове				

МОДЕЛИ ЗА ИЗУЧАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ИНДИКАТОРИ – КАДРОВО ОСИГУРЯВАНЕ

През учебната 2013/2014 година в училищата по ПМС № 334

ИНДИКАТОРИ – КАДРОВО ОСИГУРЯВАНЕ

По Националната програма

ОСИГУРЕНОСТ С УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА

По Националната програма

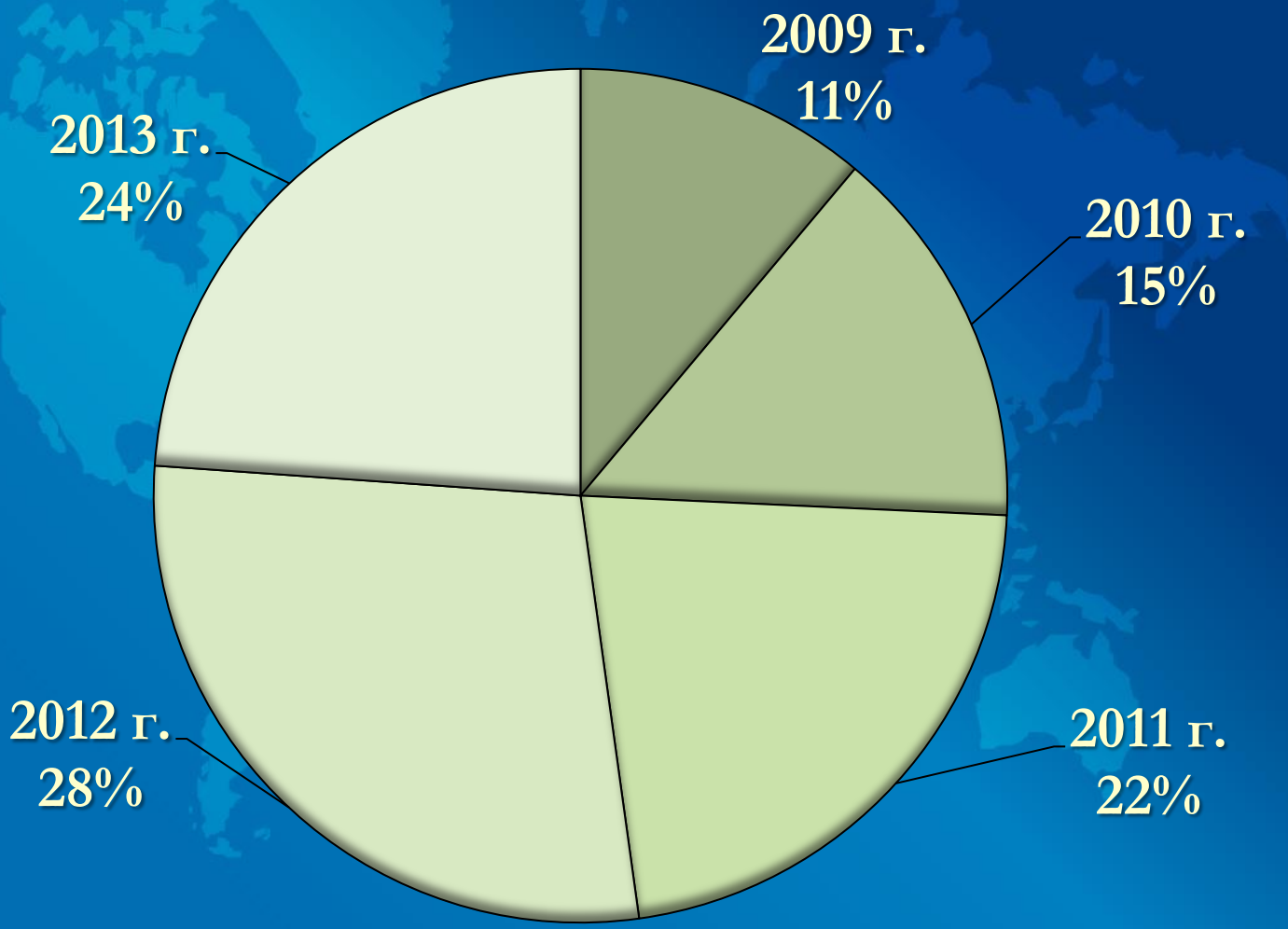

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

ДНЕВНА

- Учебен план
- Адаптирани учебни програми
- Присъствена , учебни часове, учебни седмици, учебни години

ДИСТАНЦИОННА

- Специфични изисквания
- Общи изисквания
- Организация на дистанционното обучение

ДИСТАНЦИОННА ФОРМА

ПРИЕМ НА УЧЕНИЦИ

- Заявление с мотиви
- Одобряване от организацията и училищния ръководител
- Равнопоставеност спрямо съдържанието на учебния план и програми
- Изпити на място за валидиране на знания и умения

ОРГАНИЗАЦИЯ

- Наличие на техника, оборудване и материална база
- Квалифицирани учители – разработване на учебни материали
- Допълнителна квалификация за администраторите
- Училищен правилник

ПМС № 334 от 08.12.2011 г. -
изм. и доп. ДВ, бр. 32 от 08.04.2014 г.

НОВО!

- Дистанционна форма на обучение

- Специфично обучение по български език за деца в училищна възраст, които не владеят български език;

- Подготовка на кандидат-студенти за прием в български висши училища по български език и литература, по история и по география на България

- Регистър на удостоверенията за проведено обучение в българските неделни училища в чужбина

ПМС № 334 от 08.12.2011 г.
за българските неделни училища в чужбина

НОВО!

- При отписване от Списъка на българските неделни училища в чужбина ръководителят на организацията предоставя в МОН за архивиране определената училищна документация

- Дипломатическите представителства, министърът на външните работи и председателят на Държавната агенция за българите в чужбина съдействат на министъра на образованието и науката за осъществяване на контрол по организацията на дейностите на българските неделни училища в чужбина

ПМС № 334 от 08.12.2011 г.
за българските неделни училища в чужбина

НОВО!

- Размерът на средствата – в зависимост от ценовото равнище в различните страни, формата на обучение, броя на училищата на определената територия и други обективни фактори, определящи различия в разходите

- Вторият транш от одобрените средства за българските неделни училища към дипломатическите представителства се предоставят в срок до 28 февруари

- Предвидени са специфични условия и ред при финансиране на училища, вписани за първи път в Списъка за учебната 2014/2015 година

ПМС № 334 от 08.12.2011 г.
за българските неделни училища в чужбина

НОВО!

- Заповед за определяне размера на средствата за училищата, включени в Списъка на българските неделни училища в чужбина за учебната 2014/2015 година:
  - Размерът на средствата за училищата се образува от:

○ норматив на дете/ученик за провеждане на обучение и на извънкласна дейност е диференциран в три групи в зависимост от ценовото равнище в различните страни, измерено чрез паритета на покупателната способност по данни на СБ за 2012 г.

○ норматив за постоянни разходи – 20 000 лв., ако броя на децата/учениците е 60 или повече или училището е единствено за населеното място

ПМС № 334 от 08.12.2011 г.
за българските неделни училища в чужбина

НОВО!

Норматив на дете/ученик за провеждане на обучение и на извънкласна дейност по групи държави:

- **I -ра група – *290 лв.***

Египет, Китай, Мароко, Молдова, Полша, Република Южна Африка, Руска федерация, Украйна, Унгария

- **II-ра група – *305 лв.***

Бразилия, Гърция, Испания, Кипър, Обединени Арабски Емирства, Португалия

- **III-та група – *320 лв.*:**

Австралия, Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Израел, Ирландия, Канада, Кувейт, Нова Зеландия, Нидерландия, САЩ, Франция, Финландия, Швейцария

НОВО!

- **Консолидиране на българските общности, обединяване на усилията за укрепване на българските училища с високо качество на обучение - културно-просветни центрове за съхраняване на българщината**

- **Ограничаване на откриването на множество нови училища в населените места, където има добре функциониращи такива с възможности да разширяват дейността си**

- **Намаляване на риска от увеличаване на броя на училищата, при запазване или намаляване на броя на учениците**

НОРМАТИВНА УРЕДБА

НОВО!

- промяна в *Наредба № 4 от 16.04.2003 г.* за документите за системата на народната просвета – от 11.06.2013 г.

- изменение на *Наредба № 2 от 14.04.2003 г.* за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави

- утвърдени *учебни помагала* по български език и литература за I – IV клас за учебната 2013/2014 година

- утвърден *Списък на българските неделни училища в чужбина за учебната 2014/2015 година* - публикувани в сайта на МОН

- образец на *удостоверение за проведено обучение* съгласно реквизитите, определени в чл. 80 от Наредба № 4

Изменение на НАРЕДБА №3/2004 г.
за организацията и провеждането на държавните зрелостни изпити

НОВО!

ДЗИ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

- За ученици, които са се обучавали или се обучават в:

- Чуждестранни училища в България
- Училища на чужди държави

УСЛОВИЯ

- Заявление до РИО по избор, документи в официален превод
- Удостоверение за положен изпит, невключен в дипломата за средно образование се издава след представяне на диплома за средно образование

„Изобщо у българите е очевидна силната страст към знанието, което те и натрупват. Постоянство в стремежите- това качество като че ли им е вродено.“
О. М. Лернер 1873 г.